

Oslo S Utvikling AS
Postboks 11
0051 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Susanne Brix Røed, 32266741

Dette brevet er fra Statsforvalteren som
frem til 31.12.2020 het Fylkesmannen

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til tiltak i sjø på felt B6b i Bispevika i Oslo kommune

Statsforvalteren i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Oslo S Utvikling AS, der det søkes om tillatelse etter forurensningsloven til endring av omfanget på spunt og støttefylling bak spunten, samt ny tillatelse til mudring og utfylling innenfor spunt i Bispevika (gbnr. 234/134) i Oslo kommune.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren varsler at Oslo S Utvikling AS skal betale kr. 33 800,- for ny tillatelse, og endring av eksisterende tillatelsen. Frist for å gi uttalelse til det varslede vedtaket er 15.07.2021.

Vedtaket om tillatelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 4 uker.

Statsforvalteren i Oslo og Viken viser til søknad i e-post mottatt 19.02.2021 om endring av tillatelse etter forurensningsloven til tiltak i sjø i Bispevika i Oslo kommune, samt sakens øvrige dokumenter.

Bakgrunn

Det planlegges å utføre arbeid i sjø i forbindelse med utbygging av felt B6b (gbnr. 234/134) i Bispevika i Oslo kommune. Multiconsult fikk, på vegne av Oslo S Utvikling AS, tillatelse etter forurensningsloven fra Statsforvalteren til arbeider i sjø for felt B6b i Bispevika syd 05.11.2019. Tillatelsen omfattet utlegging av inntil 1200 m³ masser i sjø som støttefylling bak spunt. Arealet innenfor spunt var beregnet til 6300 m² med en høyde på inntil 2 m. Arbeidene planlegges utført fra lekter.

Prosjektet har utviklet seg, og det er behov for en oppdatert tillatelse. Det er derfor søkt om endring av eksisterende tillatelse, samt ny tillatelse for mudring og utfylling innenfor spunt. Søknad om endring medfører økt omfang på arealet innenfor spunt, samt på støttefyllingen bak spunt. Arealet innenfor spunt er planlagt å omfatte 7200 m², og det er behov for en støttefylling på 2000 m³. Det økte arealet skyldes primært at spunt nå også omfatter arealet for havnepromenaden som skal ligge langs feltes yttergrenser. I anleggsperioden for spunt og støttefylling skal det etableres dobbel siltgardin i ytterkant av tiltaksområdet, og gjennom hele tiltaksperioden. Det skal også utføres turbiditetsmålinger for å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltaket.

Det søkes også om tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling innenfor tett spunt. Det er planlagt å grave ut inntil 1,5 m innenfor spunt ned i den tørrlagte sjøbunnen på den nordøstre delen av feltet. Dette genererer ca. 7-8000 m³ med overskuddsmasser. Gravingen gjøres for å oppnå riktig nivå på støpt arbeidsplattform, som skal ligge på kote -4. Prøveserie fra grunnundersøkelse tyder på at gravingen ikke vil nå ned i eldre, forurenset sedimentlag, men stanser i tildekkingslaget av ren leire. Området vil bli dekket med fiberduk og fylles ut med 9000 m³ pukk for bærelag før det støpes arbeidsplattform.

Høring

Statsforvalteren i Oslo og Viken har sendt søknaden på høring i tidsperioden 11.05.2021 – 01.06.2021. Søknaden er også lagt ut på Statsforvalteren sine nettsider. Det kom inn 3 uttalelser i saken.

Kystverket skriver at tiltaket krever en tillatelse etter havne- og farvannsloven § 14, og at dette skal behandles av lokal havnemyndighet. De har ingen vesentlige merknader utover dette.

Tiltakshaver svarer at Oslo Havn er informert om saken, og den vil bli fulgt opp videre.

Fiskeridirektoratet skriver at omsøkt tiltak ikke vil komme i konflikt med utøvelse av fiskerierne i området. De skriver videre at det må gjennomføres tiltak for å redusere spredning av forurensete partikler, og at tiltaket må gjennomføres på en skånsom måte som påvirker det marine naturmiljøet i så liten grad som mulig.

Tiltakshaver bemerker at felt B6b er regulert til bolig som en del av Oslos byutvikling. Forurensningsrisikoen skal bli ivaretatt både gjennom tiltaksplan for forurenset grunn og gjennom vilkår fra Statsforvalteren i en eventuell utslippstillatelse.

Oslo kommune, Bymiljøetaten mener at det er viktig å sette vilkår om dobbel siltgardin rundt tiltaksområdet for å hindre spredning av partikler. Det stilles også spørsmål til plasseringen av turbiditetsmålerne, og Bymiljøetaten mener det burde settes vilkår til en maksimum avstand fra der arbeidene foregår. De har videre vurdert at grenseverdien for suspendert stoff er for høy, og bør settes til 100 mg/l for å minimere utslipp av miljøgifter, og at det bør gjennomføres kompenserende tiltak etter at prosjektet er gjennomført, slik som utplassering av kunstig rev eller hummerhotell.

Tiltakshaver svarer at kravet om dobbel siltgardin allerede er gitt til entreprenør, og skriver at plasseringen av turbiditetsmålingene ikke er ferdig enda, men tillatelsen fra 2019 stiller krav om maksimal avstand på 150 meter. Ettersom Bispevika ikke kan ansees som en robust sjøresipient, ble det i tiltaksplanen foreslått en grense på 200 mg SS/L for lensevann fra byggegroppen på *landdelen*. Tiltaksplan for landdel ble godkjent av Oslo kommune, 08.01.2021, saksnr. 202020463-3.

Tiltakshaver deler BYMs ønske om å etablere kompenserende tiltak for biota, og Norsk institutt for vannforskning (NIVA) har tidligere gjort en grundig vurdering av habitater og muligheter for habitatfremmende tiltak for prosjektet som en del av rammesøknaden. Det er flere hensyn som må veies mot hverandre, men det vil bli gjort ytterligere vurderinger av muligheten for kompenserende tiltak i detaljeringsfasen. Løsninger som ser mest lovende ut er ferdigfabrikkerte eller ettermonterte, diversitetsfremmende habitater og etablering av kunstige rev som steinrøyshabitat, krabbe-, fisk- og hummerhus.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Det er virkningene av den omsøkte tiltaket på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom tiltakshaver senere ønsker å gjennomføre tiltaket på en annen måte enn beskrevet i søknaden må det søkes på nytt.

Lovgrunnlag og myndighet

Det aktuelle tiltaket krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. Forurensningsloven § 11, jf. § 16, og i medhold av forskrift 1. juli 2004 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 22. Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for arbeid som kan medføre forurensninger i sjø, jf. rundskriv T-3/12.

Vurdering av forurensningspotensial

Sedimentanalyser utført i tiltaksområdet av Multiconsult i 2018 viste at sedimentene består av relativt homogene masser og i hovedsak av silt/ leire. Resultatene viser også at tiltaksområdet er forurenset i henhold til Miljødirektoratets veileder M-608 *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota*. Resultatene viser at nivået av metaller er lavt, det er kun ett av de fire områdene for sink som overskrider grensen for tilstandsklasse II (god), og havner i tilstandsklasse III (moderat). Alle sedimentprøver er påvirket av PAH-forbindelser hvor resultatene hovedsakelig ligger innenfor tilstandsklasse II-III. Fire av enkeltforbindelsene viser konsentrasjoner i tilstandsklasse IV (antracen, benzo(b)fluoranten, indeno(1,2,3-cd)pyren og benzo(ghi)perylene). Konsentrasjonen av TBT havner i tilstandsklasse III basert på forvaltningsbaserte grenseverdier.

Søknaden omfatter arbeider i sjø som ved utføring vil kunne føre til partikkelspredning. Partikkelspredning kan påvirke vannforekomstens tilstand i negativ retning, samt forringe produksjonsmuligheten for fisk og andre marine organismer, særlig i gyte- og utvandningsperioden.

Statsforvalteren har med bakgrunn i dette valg å sette vilkår om at det etableres partikkelsperre i form av en dobbel siltgardin rundt tiltaksområdet før anleggsarbeidene starter og gjennom hele tiltaksperioden. Det stilles også krav om at det utføres turbiditetsmålinger i tiltaksområdet gjennom

hele arbeidsperioden. Turbiditeten skal i tillegg måles i minst én referansestasjon oppstrøms som ikke er påvirket av arbeidene. Hvis turbiditeten overstiger 10 NTU over referansenivået i 20 minutter ved bruk av partikkelsperre, må tiltaket stanse til turbiditeten har gått ned under grenseverdien. Det tillates ikke arbeider i sjø dersom turbiditetsmålerne er ute av drift.

Det er satt krav til massehåndtering og utfyllingsmasser i tillatelsen.

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

I Miljødirektoratets Naturbase (2021) er det ingen naturvernområder eller naturtyper innenfor tiltaksområdet. Det er derimot funnet flere arter av nasjonal forvaltningsinteresse, blant annet svartbak, hettemåke, svartrødstjert, lomvi, ærfugl, vanlig sandskjell og laks. Resipienten er del av det nasjonalt viktige gytefeltet (Sjursøya-Langøya) med høy eggtetthet og høy retensjon.

Søknaden og Statsforvalterens behandling av den er basert på eksisterende kunnskap om det biologiske mangfoldet i og rundt tiltaksområdet. Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at beslutningene skal hvile på et best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt. Hensynet til føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven vektlegges derfor i mindre grad, men det settes vilkår som et føre-var tiltak. Det er også gjort en vurdering ut fra den samlede belastningen som økosystemet vil bli utsatt for etter § 10. Statsforvalteren anser at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet ikke vil forringes i nevneverdig grad.

Statsforvalteren minner om at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. § 11 i naturmangfoldloven. Tiltakshaver er også pliktig å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12 i naturmangfoldloven.

Statsforvalteren mener at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 er oppfylt.

Vurdering etter vannforskriften

I vannforvaltningsdatabasen Vann-Nett ligger tiltaksområdet i vannforekomsten *Oslo havn og by* (0101020702-1-C) i vannområde Oslo. Resipienten har «moderat» økologisk tilstand grunnet dårlig tilstand av nitrat + nitritt og totalfosfor, og moderat tilstand av indikatorartsindeks, norsk kvalitetsindeks og norsk sensitivitetsindeks. Resipienten har «dårlig» kjemisk tilstand grunnet funn av flere forurensningsforbindelser, blant annet kadmium, kvikksølv, TBT og flere PAH-forbindelser. Resipienten er i tillegg i stor grad påvirket av fysisk endring grunnet landinnvinning, punktutslipp fra renseanlegg > 150000 PE, diffus avrenning og utslipp fra transport/infrastruktur, og fysisk endring grunnet havneanlegg og mudring.

Vannforskriften § 4 sier at «*tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand*». Statsforvalteren mener at det på bakgrunn av resipientens størrelse og miljøtilstand, og med forutsetning at tiltaket gjennomføres i tråd med vilkårene i tillatelsen, ikke vil foreligge en vesentlig risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten.

I henhold til § 12 i vannforskriften kan ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 - § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes; nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannforekomst, eller ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.

Statsforvalteren vurderer at tiltaket som omsøkt med fastsatte vilkår ikke vil medføre en varig «forringelse» av vannforekomsten. Statsforvalteren er derfor av den oppfatning at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse.

Forhold til plan

Bispevika felt B6b er regulert til boligområde i reguleringsplanen av 27.08.2003 bestemt av Oslo bystyre. Innenfor felt B6b skal minst 80% av T-BRA være boliger, og 10% av feltarealet være vannareal. Som en del av feltene B6a, B6b, B9 og B30 skal det anlegges havnepromenade mot Bispevika. Havnepromenaden skal ha minimum 10 meter bredde og en gjennomsnittlig bredde på 20 meter i hele havnepromenadens lengde innenfor feltene. Broer over kanaler skal ha minimum bredde 4 meter.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir Oslo S Utvikling tillatelse til arbeider med spunt, støttefylling, mudring og utfylling ved felt B6b i Bispevika i Oslo kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Varsel om gebyr

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for endring av tillatelse etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriften § 39-3. Vi varsler derfor følgende vedtak: Oslo S Utvikling AS skal betale kr. 33 800,- i gebyr for endring av tillatelsen. Dette tilsvarer gebyrsats 6 i forurensningsforskriften § 39-4. Eventuelle kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats sendes Statsforvalteren innen 2 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 4 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør

nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Susanne Brix Røed
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

MULTICONSULT NORGE AS AVD OSLO Postboks 265 Skøyen 0213 OSLO

Tillatelse etter forurensningsloven til tiltak i felt B6b i Bispevika (gbnr. 234/134) i Oslo kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11 jf. § 16, og i medhold av forskrift 1. juli 2004 om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften), kapittel 22. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen.

Hvis tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra tiltaket og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Bedriftsdata

Tiltakshaver	Oslo S Utvikling AS
Tiltaksområde	Felt B6b i Bispevika
Postadresse	Postboks 11 Sentrum, 0051
Kommune og fylke	Oslo, Oslo
Org. nummer	988136360
NACE-kode og bransje	41.109 - Utvikling og salg av egen fast eiendom ellers

Forurensningsmyndighetens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Saksnummer
2021.0580.T	0301.1852.01	2019/28188

Tillatelse første gang gitt: 25.06.2021	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg Seksjonssjef		Susanne Brix Røed Rådgiver

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse

Innhold

<i>Endringslogg</i>	1
1 Tillatelsens ramme	3
2 Generelle vilkår	3
2.1 Gjennomføring av tiltak	3
2.2 Sikring av tiltaksområdet	3
2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring	3
2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen	3
2.5 Utslippsbegrensninger	4
2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	4
2.7 Endring av vilkår	4
2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold	4
2.9 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare	4
2.10 Internkontroll	4
2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø	5
2.12 Tilsyn	5
3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	5
3.1 Miljørisikoanalyse	5
3.2 Forebyggende tiltak	5
3.3 Etablering av beredskap	5
3.4 Varsling av akutt forurensning	5
4 Tiltaksgjennomføring	5
4.1 Gjennomføring av utfyllingen	6
4.2 Fjerning av spunt og motfylling	6
4.3 Mudring av masser	7
4.4 Håndtering av mudrede masser	7
5 Kontroll og overvåking	8
5.1 Kontroll- og overvåkingsprogram	8
5.2 Overvåking	8
5.3 Sedimentprøvetaking	8
5.4 Kvalitetssikring av målingene	9
6 Støy	9
7 Rapportering	9
Vedlegg 1	9

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen omfatter utlegging av inntil 2000 m³ masser i sjø som støttefylling bak spunt. Arealet innenfor spunt er beregnet til 7200 m² med en høyde på inntil 2 m. Det planlegges å utføre peling fra havnepromenaden i tørr byggegrøp.

Det planlegges i tillegg å grave ut inntil 1,5 m innenfor spunt ned i den tørrlagte sjøbunnen på den nordøstre delen av feltet. Dette genererer ca. 7-8000 m³ med overskuddsmasse. Gravingen gjøres for å oppnå riktig nivå på støpt arbeidsplattform, som skal ligge på kote -4. Prøveserie fra grunnundersøkelse tyder på at gravingen ikke vil nå ned i eldre, forurenset sedimentlag, men stanser i tildekkingslaget av ren leire. Området vil bli dekket med fiberduk og fylles ut med 9000 m³ pukk for bærelag før det støpes arbeidsplattform.

Spunt og deler av motfyllingen skal fjernes etter tiltaksgjennomføring basert på følgende føringer:

- Dersom spunt og motfylling legges i felt E17 skal både spunt og motfylling fjernes etter utbygging slik at sjøbunnen fortsatt blir liggende på kote -4,0 i Bispekilen.
- Dersom motfyllingen i sin helhet legges innenfor felt B6b, vil det være tilstrekkelig å fjerne de delene av motfyllingen som ligger i innløpene til felt E0i, og i dette sjøarealet. Minst 75 % av bredden både på innløpet fra nord og innløpet fra vest skal ha en kote på -4,0. Spunt skal fjernes. Det skal ikke ligge igjen masser fra motfyllingen nord for felt B6b.

Tillatelsen gjelder fra dags dato, og frem til arbeidene er ferdigstilt (med forbud i perioden 15. september - 15. november). Ny tillatelse erstatter tidligere gitt tillatelse (2019.0901.T) av 05.11.2019.

2 Generelle vilkår

2.1 Gjennomføring av tiltak

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknad datert 30.04.2019, og 19.02.2021 dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Statsforvalteren. Vesentlige endringer i forutsetningene i forhold til det som er oppgitt i søknaden tas opp med Statsforvalteren i god tid før endringene vil bli gjort gjeldende.

2.2 Sikring av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid på land, skal holdes avsperrert og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring

Tiltakshaver skal varsle Statsforvalteren senest 1 uke før tiltaket settes i gang og når tiltaket er avsluttet.

2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen

Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.5 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 7. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 7.

2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra arbeidene, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

2.7 Endring av vilkår

Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Statsforvalteren har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold

Tiltakshaver skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.9 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 3.4.

2.10 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at utøvende entreprenør overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av vilkår 3.4.

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø

Ved gjennomføring av tiltaket må tiltakshaver tilpasse arbeidet og ta hensyn til friluftsliv og naturmiljø i området.

2.12 Tilsyn

Tiltakshaver plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

3.1 Miljørisikoanalyse

Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved tiltaket som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Tiltakshaver skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

3.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

3.3 Etablering av beredskap

Tiltakshaver skal på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som tiltaket til enhver tid representerer.

3.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift². Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller. Kystverket er rette myndighet for akutt forurensning, og skal kontaktes på følgende telefonnummer: 33 03 48 00, eller e-post: vakt@kystverket.no.

4 Tiltaksgjennomføring

Tiltaksområdet ligger nært munningen til Akerselva og vil berøre laks og sjørret på næringssøk og gytevandring opp i elva, samt ungfisk på vei ut sjøen. Tiltak i sjø og i byggeplass skal unngås i oppvandringstiden for gytefisk av laks og sjørret til Akerselva. Av hensyn til fiskebestanden og

² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

annet biologisk mangfold i og nær tiltaksområdet skal det ikke foregå arbeider i perioden mellom 15. september og 15. november.

4.1 Gjennomføring av utfyllingen

Utfylling av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

Tiltakshaver skal benytte fiberduk på sjøbunnen før etablering av motfyllingen. For å hindre spredning av partikler skal det etableres dobbel siltgardin i ytterkant av tiltaksområdet før anleggsarbeidene starter og gjennom hele tiltaksperioden. Siltgarden må dekke hele vannsøylen, og må manøvreres slik at eventuelt innestengt fisk gis mulighet til å svømme ut ved at siltgarden åpnes i en tidsperiode. Ved avslutning av tiltaket må siltgarden fjernes på en måte som hindrer spredning av partikler.

Masser som skal benyttes til utfylling skal ikke overskride konsentrasjonsgrensene tilsvarende tilstandsklasse II i henhold til Miljødirektoratet sin veileder for «Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota» (M-608 | 2016). For stoffer det ikke er fastsatt grenseverdier for i M-608 | 2016 gjelder normverdien for ren jord, jf. forurensningsforskriften kapittel 2. Det tillates ikke bruk av reaktive bergarter eller bygnings- og rivningsavfall. Dersom det påtreffes avfall, skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak.

Dersom det benyttes sprengstein til utfyllingen, skal massene inneholde minst mulig plast. Tiltakshaver må stille krav til masseleverandører om et definert lavt vektinnhold av plast i massene, og etablere så god mottakskontroll som mulig for plast i sprengstein på utfyllingsstedet. Brukes plast som kan flyte, må tiltakshaver etablere systemer for å hindre spredning ut av tiltaksområdet. Tiltakshaver må regelmessig overvåke plastforurensning på nærliggende strender og fjerne det som eventuelt har drevet i land.

Vannet fra byggegroppen som har oppsamlet seg etter det har blitt etablert tett spunt skal pumpes opp i dobbelt sedimenteringscontainer før utslipp til sjø forekommer. Statsforvalteren ser det som negativt at tungemetter og organiske miljøgifter spres til miljøet, hvor det akkumuleres i næringskjeden. Vi stiller derfor krav om at alt anleggsvann fra byggegrop skal renses før utslipp og slippes bak den etablerte partikkelsperren.

Mengder og tidspunkt for utfylling av masser samt utfyllingsdybde og utfyllingssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 7. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

4.2 Fjerning av spunt og motfylling

Statsforvalteren har satt flere vilkår til fjerning av spunt og motfylling av hensyn til gyteoppgang og gjennomstrømming for fiskebestanden i og nær tiltaksområdet:

- Spunt skal bli trukket ut etter ferdig tiltak.
- Dersom spunt og motfylling legges i felt E17 skal både spunt og hele motfyllingen fjernes etter utbygging slik at sjøbunnen fortsatt blir liggende på kote -4,0 i Bispekilen.
- Dersom motfyllingen i sin helhet legges innenfor felt B6b, vil det være tilstrekkelig å fjerne de delene av motfyllingen som ligger i innløpene til felt E0i, og i dette sjøarealet. Minst 75 % av

bredden både på innløpet fra nord og innløpet fra vest skal ha en kote på -4,0. Dette er av hensyn til fiskebestanden i og nær tiltaksområdet.

Dobbelt siltgardin og turbiditetsmålinger som avbøtende tiltak gjelder også for fjerning av spunt og motfylling. Masser som er å anse som forurenset i henhold til M-608 | 2016 må leveres til godkjent mottak på land. Dette også gjelder massene fra graving i tørrlagt sjøbunn. Med forurensete masser menes det masser som ligger over tilstandsklasse II i henhold til M-608/2016. For stoffer det ikke er fastsatt grenseverdier for i M-608 | 2016 gjelder normverdien for ren jord, jf. forurensningsforskriften kapittel 2. Masser som inneholder plast, avfall eller på andre måter innehar egenskaper som kan påvirke resipient eller naturmangfoldet på en negativ måte skal også leveres til godkjent mottak på land.

Tiltakshaver skal gjennomføre nødvendige tiltak for å hindre at tiltaket medfører spredning og etablering av uønskede fremmede arter³.

4.3 Mudring av masser

Opptak av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Det skal velges en mudringsteknologi som gir lite spredning av sedimenter, og som er optimal med hensyn til vanninnhold for videre håndtering av massene. Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

For å hindre spredning av partikler skal det etableres dobbel siltgardin i ytterkant av tiltaksområdet før anleggsarbeidene starter og gjennom hele tiltaksperioden. Siltgarden må dekke hele vannsøylen, og må manøvreres slik at eventuelt innestengt fisk gis mulighet til å svømme ut ved at siltgarden åpnes i en tidsperiode. Ved avslutning av tiltaket må siltgarden fjernes på en måte som hindrer spredning av partikler.

Dersom det påtreffes avfall i overskuddsmasser, skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak.

Mengder og tidspunkt for opptak av masser, samt mudringsdybde og mudringssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 7. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

Dersom det oppstår avvik under arbeidene, må dette journalføres og rapporteres i henhold til vilkår 7. Det må fremgå tydelig hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.

4.4 Håndtering av mudrede masser

Eventuell avvanning av mudrede masser må foregå slik at partikler ikke spres. Mudrede masser må oppbevares i tette oppsamlingsarrangement til massene er blitt karakterisert. Transport og håndtering av masser skal gjøres slik at det blir minimal spredning av forurensning. Eventuelt søl skal loggføres og rapporteres i henhold til vilkår 7.

^{3 3} Jf. Artsdatabanken (2018). Fremmedartslista 2018. Listen finnes på www.artsdatabanken.no.

Mudringsmassene skal etter avvanning lastes på lastebil og fraktes til godkjent mottak. Tiltakshaver plikter til enhver tid å følge med på at vann som slippes ut i forbindelse med avvanning ikke medfører vesentlig forurensning til resipienten. Dette skal kontrolleres i henhold til det etablerte overvåkingsprogrammet, jf. punkt 5.2.

Mudrede sedimenter er å anse som et næringsavfall, og må leveres til godkjent mottak deponi/ behandlingsanlegg som har tillatelse etter forurensningsloven til å ta imot de aktuelle massene.

Mudrede sedimenter som er å anse som farlig avfall (tilstandsklasse 5), jf. Miljødirektoratet sin veileder for *grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota* (M-608/2016), skal avfallsdeklarerer og leveres til godkjent mottak. Avfallsdeklarerer gjøres gjennom www.avfallsdeklarerer.no.

5 Kontroll og overvåking

5.1 Kontroll- og overvåkingsprogram

Det skal gjennomføres kontroll og overvåking av mudringsarbeidene i henhold til et kontroll- og overvåkingsprogram. Dette skal utformes i tråd med anbefalinger gitt i «Veileder for håndtering av sedimenter» M-350 | 2015. Kontroll- og overvåkingsprogrammet skal inngå virksomhetens internkontroll og en miljørisikovurdering skal ligge til grunn for programmet.

5.2 Overvåking

Tiltakshaver skal ha en tilstrekkelig turbiditetsovervåking til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltaket.

Under anleggsperioden skal det kontinuerlig tas prøver/målinger av:

- Turbiditet i minst en referansestasjon som ikke er påvirket av arbeidene/ oppstrøms tiltaksområdet
- Turbiditet i minst en målestasjon som er påvirket av anleggsarbeidene og som maksimum ligger 50 – 100 meter fra tiltaksområdet

Måleprogram for turbiditet skal inngå i kontroll- og overvåkingsprogrammet.

Hvis turbiditeten overstiger 10 NTU over referansenivået i 20 minutter må tiltaket stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdien og problemene som førte til spredningen er løst. Ved teknisk stopp i turbiditetsmåler må arbeidet stanses.

5.3 Sedimentprøvetaking

Ved behov skal det tas sedimentprøver av muddermassene for å sikre at forurensete masser ikke kommer på avveie.

Det skal tas sedimentprøver i tiltaksområdet i etterkant av tiltaksgjennomføringen for å bidra til å øke kunnskapsgrunnlaget i tiltaksområdet, samt for å sikre at sjøbunnen ikke er å anse som mer forurenset i etterkant enn før tiltaksgjennomføringen.

Dersom analyseresultatene viser grenseverdier tilsvarende over tilstandsklasse V, i henhold til Miljødirektoratet sin veileder M-608, vil Statsforvalteren gjøre en vurdering av behov for utlegging av rene masser av det aktuelle området.

Analyseresultatene skal legges inn i databasen Vannmiljø, jf. vilkår 7.

5.4 Kvalitetssikring av målingene

All prøvetaking, behandling og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS). Dersom NS ikke finnes, kan annen, utenlandsk/internasjonalt standard benyttes. Laboratorier/tjenester med relevant akkreditering skal benyttes der dette er mulig.

6 Støy

For utslipp av støy må tiltakshaver etterleve kravene i kapittel 4 (Retningslinje for begrensning av støy fra bygg- og anleggsvirksomhet) i Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016).

7 Rapportering

Det skal føres logg over resultater fra tiltaket og eventuelle uønskede hendelser og korrigerende tiltak.

Sluttrapport

En rapport fra arbeidet skal sendes Statsforvalteren senest 6 uker etter at tiltaket er avsluttet.

Rapporten skal inneholde:

- Analyseresultater av vannprøvene av avsperrert vann innenfor spunt og siltgardin og utenfor siltgardin før tømmingen av byggegropen.
- Beskrivelse av tiltaket og utført arbeid.
- Beskrivelse av eventuelt uønskede hendelser som har oppstått under arbeidene, og hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.
- Angivelse av utfylling (angitt på kart med koordinater), høyden og tidspunkt for utfylling.
- Dokumentasjon på at oppgravde masser er levert til godkjent mottak for de aktuelle massene, samt volumet av masser som har blitt levert.
- Beskrivelse av fjerning av motfylling etter tiltaksgjennomføring. Her skal det kartfestes hvor motfyllingen har blitt fjernet fra og hvor den eventuelt ligger igjen. Dersom noe av motfyllingen legges igjen skal vurdering bak synliggjøres i sluttrapporten.
- Beskrivelse av erfaring med utstyr, teknologi osv.
- Resultater fra turbiditetsmålinger og vannanalyser.
- Analyseresultater av sedimentprøver tatt i etterkant av tiltaksgjennomføringen.
- Beskrivelse av utført registrering i databasen Vannmiljø.

Vedlegg 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2`-,6,6`-tetrabromo-4,4`isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Triklosan (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350
